

Pracovník provozu prádelny (kód: 31-018-H)

Autorizující orgán:	Ministerstvo pro místní rozvoj
Skupina oborů:	Textilní výroba a oděvnictví (kód: 31)
Týká se povolání:	Pracovník prádelen a čistíren
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v sortimentu textilních materiálů a výrobků	3
Příjem prádla a oděvů pro prádelnu	3
Volba technologického postupu praní prádla a oděvů	3
Praní prádla a oděvů	3
Odvodňování a odstředování prádla a oděvů	3
Sušení prádla a oděvů	3
Rozvolňování a žehlení rovného prádla	3
Žehlení tvarového prádla a oděvů	3
Zprostředkování opravy a úpravy prádla a oděvů	3
Balení a uskladnění čistého prádla a oděvů v meziskladu	3
Expedice čistého prádla a oděvů	3
Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v provozech prádelen a čistíren	3
Provádění hygienicko-sanitační činnosti v prádelenských provozech a dodržování hygienických předpisů	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 07.11.2012 do: 09.10.2016

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v sortimentu textilních materiálů a výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Rozeznat materiálové složení textilních výrobků	Praktické předvedení s ústním ověřením
b) Rozeznat základní druhy textilií	Praktické předvedení s ústním ověřením
c) Začlenit výrobek podle druhového sortimentu prádla a oděvů	Praktické předvedení s ústním ověřením
d) Začlenit výrobek podle velikostního sortimentu prádla a oděvů	Praktické předvedení s ústním ověřením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Příjem prádla a oděvů pro prádelnu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Postupovat při příjmu podle technologicky požadovaného toku znečištěného prádla a oděvů od zákazníka do prádelny	Praktické předvedení
b) Vyplnit příjmový list	Praktické předvedení
c) Převzít prádlo a oděvy do prádelny a identifikovat poškození a vady při příjmu, určit hmotnost prádla	Praktické předvedení s ústním ověřením
d) Značit prádlo a oděvy, značit zjištěná poškození a vady	Praktické předvedení
e) Obsluhovat elektronická značkovací a čtecí zařízení	Ústní ověření
f) Obsluhovat elektronické registrační zařízení pro registraci zakázek a tržeb	Ústní ověření
g) Uskladnit nečisté prádlo a oděvy v meziskladu s přihlédnutím k druhu a stupni znečištění	Praktické předvedení
h) Dodržovat reklamační řád provozovny	Praktické předvedení s ústním ověřením
i) Dodržovat platné zákonné předpisy v oblasti objektivní odpovědnosti za vady, upozornit zákazníka na nevhodnost požadované služby	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Volba technologického postupu praní prádla a oděvů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Třídít prádlo a oděvy podle sortimentu, stupně zašpinění, barvy a druhu materiálu	Praktické předvedení s ústním ověřením
b) Identifikovat symboly ošetřování a rozhodnout o jejich vlivu na volbu technologického procesu	Praktické předvedení s ústním ověřením
c) Zvolit a předvést detašovací postupy	Praktické předvedení s ústním ověřením
d) Vytvořit náplň wash-extraktoru a kontinuálního pracího stroje	Praktické předvedení
e) Zvolit technologický postup pro praní různých druhů textilních výrobků	Praktické předvedení s ústním ověřením
f) Stanovit počet a druh lázní, teplotu a čas	Praktické předvedení s ústním ověřením
g) Stanovit vhodný prací prostředek a jeho dávkování	Praktické předvedení s ústním ověřením
h) Stanovit vhodný bělicí prostředek a jeho dávkování	Praktické předvedení s ústním ověřením
i) Stanovit vhodný škrobicí prostředek a jeho dávkování	Praktické předvedení s ústním ověřením
j) Stanovit vhodný zdroj prací vody a přísad pro změkčování vody a určit vhodný způsob ohřevu prací vody	Praktické předvedení s ústním ověřením
k) Číst jednoduché schéma a návod k obsluze pracího stroje	Praktické předvedení s ústním ověřením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Praní prádla a oděvů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Odměřit a dávkovat prací, bělicí a škrobicí prostředky	Praktické předvedení s ústním ověřením
b) Vizually kontrolovat připojení pracího stroje na zdroj prací vody, páry a elektrického proudu	Praktické předvedení s ústním ověřením
c) Vložit připravenou náplň do wash-extraktoru a spustit proces praní prádla a oděvů	Praktické předvedení
d) Vložit náplně do kontinuálního pracího stroje	Praktické předvedení
e) Nastavit požadované hodnoty teploty, času, druhu lázně, případně otáček odstředění u wash-extraktoru a kontinuálního pracího stroje podle technologem stanoveného technologického plánu	Praktické předvedení s ústním ověřením
f) Obsluhovat wash-extraktor a řešit nestandardní nebo krizové situace	Praktické předvedení
g) Obsluhovat kontinuální prací stroj, komunikovat s ostatními provozny prádelny a řešit nestandardní nebo krizové situace	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Odvodňování a odstředování prádla a oděvů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Stanovit vhodný technologický postup pro odvodňování nebo odstředování prádla a oděvů	Praktické předvedení s ústním ověřením
b) Stanovit vhodné technologické podmínky odvodňování nebo odstředování prádla a oděvů, zejména tlaky, čas nebo otáčky odstředění	Praktické předvedení s ústním ověřením
c) Vytvořit náplň do odvodňovacího nebo odstředovacího stroje	Praktické předvedení s ústním ověřením
d) Obsluhovat odvodňovací nebo odstředovací stroj a provést odvodnění nebo odstředění konkrétních textilních výrobků	Praktické předvedení s ústním ověřením
e) Kontrolovat kvalitu vypouštěné vody ze stroje	Praktické předvedení
f) Číst jednoduché schéma a návod k obsluze odvodňovacího nebo odstředovacího stroje	Praktické předvedení s ústním ověřením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Sušení prádla a oděvů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Stanovit vhodný technologický postup sušení prádla a oděvů	Praktické předvedení s ústním ověřením
b) Stanovit vhodné technologické podmínky sušení prádla a oděvů, zejména teplotu, čas a zbytkovou vlhkost	Praktické předvedení s ústním ověřením
c) Vytvořit náplň do sušicího stroje	Praktické předvedení
d) Obsluhovat sušicí stroj a provést sušení konkrétních textilních výrobků	Praktické předvedení s ústním ověřením
e) Vizuálně kontrolovat proud sušicího vzduchu a odvod vlhkosti ze sušicího stroje, určit zbytkovou vlhkost prádla	Praktické předvedení
f) Číst jednoduché schéma a návod k obsluze sušicího stroje	Praktické předvedení s ústním ověřením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Rozvolňování a žehlení rovného prádla

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Stanovit vhodný technologický postup rozvolňování prádla	Praktické předvedení s ústním ověřením
b) Stanovit vhodný technologický postup žehlení prádla, dodržovat technologicky požadovaný tok prádla žehlírnou rovného prádla	Praktické předvedení s ústním ověřením
c) Zvolit vhodné stroje pro žehlení prádla	Praktické předvedení s ústním ověřením
d) Stanovit vhodné technologické podmínky žehlení rovného prádla na válcových žehlicích strojích, zejména teplotu, přítlak, rychlost	Praktické předvedení s ústním ověřením
e) Obsluhovat válcový žehlicí stroj, nastavit technologické podmínky na stroji	Praktické předvedení s ústním ověřením
f) Zakládat prádlo do válcového žehliče, provést vyžehlení rovného prádla	Praktické předvedení s ústním ověřením
g) Obsluhovat skladače, provést nastavení skladače	Praktické předvedení s ústním ověřením
h) Obsluhovat stohovač, provést nastavení stohovače	Praktické předvedení s ústním ověřením
i) Číst jednoduché schéma a návod k obsluze žehlicího stroje	Praktické předvedení s ústním ověřením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Žehlení tvarového prádla a oděvů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Stanovit vhodný technologický postup žehlení tvarového prádla a oděvů	Praktické předvedení s ústním ověřením
b) Zvolit vhodné stroje pro žehlení tvarového prádla a oděvů	Praktické předvedení s ústním ověřením
c) Stanovit vhodné technologické podmínky pro žehlení tvarového prádla a oděvů na lisech, ručních žehlicích strojích, napařovacích figurínách, napařovacích automatech, tunelfinišerech	Praktické předvedení s ústním ověřením
d) Obsluhovat lisy, ruční žehlicí stroje, napařovací figuríny, napařovací automaty, tunelfinišery, nastavit technologické podmínky na žehlicích strojích	Praktické předvedení s ústním ověřením
e) Provést vyžehlení konkrétních textilních výrobků	Praktické předvedení
f) Dodržovat požadovaný technologický tok prádla žehlírnou tvarového prádla	Praktické předvedení
g) Číst jednoduchá schémata a návody k obsluze použitých žehlicích strojů	Praktické předvedení s ústním ověřením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zprostředkování opravy a úpravy prádla a oděvů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Identifikovat opravitelná poškození prádla a oděvů a navrhnout způsob opravy	Praktické předvedení s ústním ověřením
b) Vyplnit zakázkový list pro opravy a úpravy prádla a oděvů	Praktické předvedení
c) Označit poškozená místa, resp. místa určená k úpravě, a expedovat	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Balení a uskladnění čistého prádla a oděvů v meziskladu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Stanovit vhodný způsob balení čistého prádla a oděvů	Praktické předvedení
b) Třídít prádlo a oděvy k expedici podle zakázkových listů	Praktické předvedení
c) Obsluhovat elektronická značkovací a čtecí zařízení	Praktické předvedení s ústním ověřením
d) Obsluhovat balicí stroj, zabalit prádlo nebo oděvy	Praktické předvedení s ústním ověřením
e) Vyplnit zakázkový list a expedovat do meziskladu čistého prádla a oděvů	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Expedice čistého prádla a oděvů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Dodržovat požadovaný technologický tok čistého prádla a oděvů z prádelny k zákazníkovi	Praktické předvedení
b) Vyplnit zakázkový list	Praktické předvedení
c) Obsluhovat elektronická značkovací a čtecí zařízení	Praktické předvedení s ústním ověřením
d) Odevzdat prádlo a oděvy k expedici	Praktické předvedení s ústním ověřením
e) Obsluhovat elektronické registrační zařízení pro registraci zakázek a tržeb	Praktické předvedení s ústním ověřením
f) Vyplnit reklamační list	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v provozech prádelen a čistíren

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Identifikovat kritická místa v provozu pro vznik úrazů elektrickým proudem	Praktické předvedení s ústním ověřením
b) Dodržovat zásady bezpečnosti práce s elektrickými stroji a zařízeními	Praktické předvedení s ústním ověřením
c) Identifikovat kritická místa v provozu pro vznik úrazů popálením nebo opařením	Praktické předvedení s ústním ověřením
d) Dodržovat zásady bezpečnosti práce s tepelnými stroji a zařízeními	Praktické předvedení s ústním ověřením
e) Identifikovat kritická místa v provozu pro vznik úrazů souvisejících s nebezpečnými chemickými látkami	Praktické předvedení s ústním ověřením
f) Dodržovat zásady bezpečnosti práce s nebezpečnými chemickými látkami	Praktické předvedení s ústním ověřením
g) Identifikovat kritická místa v provozu pro vznik požáru	Praktické předvedení s ústním ověřením
h) Dodržovat zásady požární prevence a postup činností při vzniku požáru	Praktické předvedení s ústním ověřením
i) Identifikovat kritická místa v provozu pro vznik ostatních úrazů (např. úrazy pohyblivými se částmi strojů, pádem z výšky apod.)	Praktické předvedení s ústním ověřením
j) Dodržovat zásady bezpečnosti práce pro předcházení vzniku ostatních úrazů	Praktické předvedení s ústním ověřením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění hygienicko-sanitační činnosti v prádelenských provozech a dodržování hygienických předpisů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Dodržovat hygienické předpisy v kritických místech prádelenského provozu a dodržovat hygienický plán prádelny	Praktické předvedení s ústním ověřením
b) Vysvětlit obsah a význam hygienického plánu prádelny	Ústní ověření
c) Dodržovat hygienické předpisy a zásady osobní hygieny	Praktické předvedení s ústním ověřením
d) Provést sanitaci provozu, strojů a zařízení	Praktické předvedení s ústním ověřením
e) Dodržovat zásady práce s nemocničním prádlem a oděvy	Praktické předvedení s ústním ověřením
f) Dodržovat zásady práce s hotelovým prádlem a oděvy	Praktické předvedení s ústním ověřením
g) Dodržovat zásady ochrany zdraví při práci	Praktické předvedení s ústním ověřením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO).

Zdravotní způsobilost je vyžadována (odkaz na povolání v NSP - http://katalog.nsp.cz/karta_p.aspx?id_jp=30919&kod_sm1=29).

Autorizovaná osoba zpracuje seznam strojového vybavení (používaných strojů a zařízení v rozsahu hodnotícího standardu) a umožní uchazeči se s ním seznámit v předstihu před zkouškou.

Ověřování by mělo být pokud možno spojeno v navazující činnosti vedoucí k úplnému zhotovení služby praní a čištění prádla a oděvů nebo pronajímání prádla. Konkrétní skladbu zakázky určí zkoušející.

Uchazeč bude vyzván, aby v případě ústního vysvětlení stručně vysvětlil definici pojmu, jeho uplatnění v praxi, podmínky a příklady použitého technologického procesu. V případě požadavku nakreslení schématu tak uchazeč učiní formou náčrtu na předem označený list čtverečkováného papíru, přičemž není třeba používat pravítko ani jiné pomůcky.

Při ověřování odborných způsobilostí, zejména formou praktického předvedení, je třeba přihlížet k dodržování hygienických pravidel a zásad vedoucích k naplňování podmínky bezpečnosti práce v prádelnách a čistírnách oděvů a prádla. Dále je třeba posuzovat hospodárné využívání zdrojů energie, vody a chemických přípravků, dodržování ekologických principů při provádění služby, bezpečné provádění všech úkonů a časové zvládnutí jednotlivých operací.

Pro hodnocení odborné způsobilosti Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v provozech prádelen a čistíren zkoušející sleduje uchazeče v průběhu plnění všech zadaných úkolů, tj. jak zásady zachovává při obsluze všech strojů a zařízení nebo při provádění souvisejících činností v provozu, kde se koná zkouška. Není požadováno zkoušet dodržování BOZP na samostatném úkolu.

Při hodnocení způsobu zhotovení služby bude provedeno výsledné hodnocení vizuálně i sensoricky, bude provedena obvyklá kontrola kvality vyprání nebo vyčištění, případně odstranění skvrn. Předmětem hodnocení bude i kreativita, manuální zručnost uchazeče a důraz bude kladen na bezpečnost práce a úsporu použitých prostředků.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil pro všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované fyzické nebo právnické osoby.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání chemik prádelen a čistíren a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 10 let odborné praxe jako osoba odpovědná v oblasti praní a chemického čištění oděvů nebo ve funkci učitele odborných předmětů v chemických oborech nebo učitele odborného výcviku v chemických oborech, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.
- b) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením textilním, oděvním, chemickým, strojírenským, elektrotechnickým nebo ekonomickým a alespoň 5 let praxe jako osoba odpovědná za činnosti v oblasti praní a chemické čištění oděvů nebo ve funkci učitele odborných předmětů v chemických oborech nebo učitele odborného výcviku v chemických oborech, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.
- c) Profesionální kvalifikace podle tohoto standardu a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 10 let odborné praxe jako osoba odpovědná v oblasti praní a chemického čištění oděvů, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, který nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícím orgánem nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo pro místní rozvoj

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnoticího standardu je třeba mít k dispozici provozovnu chemické čistírny oděvů a mokrého čištění vybavenou na odpovídající úrovni, tzn. minimálně následující materiálně-technické vybavení:

- Prádelna zajišťující pravidelný svaz zakázek od zákazníků vlastními nebo smluvními dopravními prostředky
- Provoz, který eviduje zakázky také elektronickou formou
- Provoz vybavený pracími stroji wash-extraktory, jakož i pracími stroji pro kontinuální praní a velkokapacitní odvodňování a sušení prádla
- Provoz vybavený technologií pro žehlení tvarového a rovného prádla: válcovými žehlicími stroji, tunelfinišery, napařovacími figurínami, skladači a stohovači
- Provoz vybavený elektronickým řízením dávkování pracích prostředků a elektronickým systémem sledování toku zakázek prádelnou
- Záznamové archy pro sledování hodnocení postupu plnění úkolů

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvu) umožňující jeho užívání.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 10 až 15 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 6 až 8 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard připravila SR textilního, oděvního a kožedělného průmyslu, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Asociace prádelen a čistíren

Asociace textilního-oděvního-kožedělného průmyslu